

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Divendres 15 de Desembre de 1899

Núm. 3.440

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari i en les principals llibreries d'aquesta ciutat i de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No's retornen los originals encara que no's publicuin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1
n provincies trimestre. 3'50
Extranger y Ultramar. 7'
Annueis, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuades curacions y d'una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de

La que paga més contribució de la provincia.

AGRICULTORS ALERTA

Visiteu lo magatzém de guanos de A RIUDOMS

Massó y Ferrando

Guano classe superior.—Id. de peix—Cascos d'arengada pera adops de las hortallissas.

Magatzém á Riudoms y á Reus Vilá, núm. 3.

VINYAS AMERICANAS

MARCIAL OMBRÁS

PROPIETARI AGRICULTOR

FIGUERAS (Girona)

150.000 peus de 5 á 10 anys que produheixen anyalment:

DEU MILIONS D' ESTACAS *** ** DOS MILIONS DE BARBATS

No compreu res sens visitar los meus criaderos que son los més antichs é importants d' Epanya.

PREUS REDUHITS

Secció doctrinal

Camí á segur

La historia del Estat espanyol ens ensenya que ha viscut en contínua crisis económica desde sa fundació; crisis que de tant en tant s' agrava perque 'ls resultats d' una administració incalificable y d' una política suicida se traduheixen en la práctica per guerras y derrotas en l' exterior y convulsions gravíssimas en l' interior del regne.

En los moments actuals ens trobém davant d' un d' aquets problemes econòmichs, davant d' una d' aquestas crisis elaborada per una tradicional hisenda inepte y per la liquidació dels gastos de duas guerras colonials y un'altra ab una potencia estrangera.

Das solucions diferentas, y fins antitéticas, se presentan ab tota claretat als ulls de tothom pera resoldre la qüestió económica pendent; la una inspirada en lo criteri casellá, en lo del poble uniformista y somniador que ha exercit l' hegemonia del poder desde la constitució del Estat espanyol; en son criteri tradicional d' aplassament, sistema que no resolt res, que de moment sols apedassa, que deix l' mal somort pera rebro'ar més endavant ab més forsa; modo cómodo d' arreglar tots los conflictes sense mal-de-caps, y que té la ventarja de deixar á salvo los interessos de la burocracia, als que en tot temps s' han sacrificat las energias del Estat. Es lo según lo criteri catalá, práctic, particularista, que demana reformas radicals en la constitució y administració del Estat espanyol y que per consegüent es incompatible ab la burocracia centralista, aferrada á la rutina.

Aquestas duas síntesis filias del diferent concepte que un y altre tenen del Estat no poden avenirse may en la resolució de cap problema general. Per aixó los governants, los centralistas, presentan com á solució los Pressuposos d' en Villaverde, que signifiquen la continuació de las tradicions hisendísticas del Estat espanyol, y per aixó los catalans hem presentat enfront d' aquestos, solucions autonomistas que son filias de la experiencia, que responen á la realitat, que encaixan perfectament ab nostre temperament y tradicions.

La lluyta tenia donchs d' entanlarse, com efectivament s' ha enaulat, primer per medi de súplicas dirigidas als Poders públichs, després per procediments més executius al veure que aquellas no eran escoltadas.

Lo poder seguint allavoras una vegada més sa tradicional política, no escolta la rahó y s' imposá per medi de la forsa. Pero la forsa, ni ara ni may ha resolt ni resoldrá cap problema, aquet queda en peu y la opinió de Catalunya ben clara y unánimament ve manifestantse per medi dels meetings organissars, avuy, pel Foment. Aquets meetings en los que s' proclaman la necessitat de las reformas autonómicas en materia tributaria com á primer pas pera adquirir otras ventatjas indispensables á la terra catalana, son una continuació de las manifestacions gremials de Barcelona posadas fora de la Lley per los governants, son lo medi, l' arma ab que 'ls Cinch Presidents tractan d' aixecar la opinió pública pera destrossar lo caciquisme, que es l' organisme dels polítichs dels burócratas centralistas á provincias, y arbitrar nous elements de combat pera triomfar del centralisme embrutidor.

Aquets nous elements tenen d' esser, á nostre entendre, los que indicava 'l President del Foment en lo meeting de Reus. Al preguntar lo senyor Rusiñol quins eran los culpables de la desorganissació del Estat, un del públich contestá: Los mals governs. A lo que respongué l' orador: *No, los culpables son nosaltres mateixos, que ab nostra indiferencia hem permés que 'ls cacichs y burócratas s' apoderessin de la governació del poble.*

La resposta es acertada, puig es innegable que l' indiferencia de la gent de sa casa ha facilitat la tasca desmoralissadora dels governants.

Si nosaltres tenim part de culpa, nosaltres mateixos tenim d' esmenarnos; si ab nostra indiferencia hem fet possible lo desenrolló del caciquisme, nostra activitat ha de matarlo. Per aixó las corrents d' opinió mogudas ab motiu del conflicte econòmich y sostingudas per los meetings, es precis que no s' an esterils. Ab ellas hi ha que traure als cacichs y mals administradors d' allí ahont sigan, dels Ajuntaments, de las Dipu acions provincials, de per tot arreu, posanthi en son lloch á ciutadans honrats

sense cap lligam ab los governants. Ab las Corporacions oficials en mans del poble tindrá aquest poderosissimas armas pera fer valdre sa voluntat.

La tasca será llarga y d' dificultosa perque 'ls governs ens hi oposarán totas las dificultats imaginables, y procurarán ofegar per tots los medis los candidats del país, pero no hi fa res, nostra obligació es treballar sens parar ni descansar un sol instant pera la implantació de tot lo que sian los ideals de Catalunya, aprofitant las armas de que poguem disposar en cada moment.

Per aixó la campanya dels Cinch Presidents y la dels bons catalans deu encaminarse á anular al caciquisme, que s' manté arinxerat dins dels municipis y Diputacions.

En Jack Astor

La «Revue des Revues», publica ja fa temps un estudi interessantíssim titolat: «Dans le monde des milliardaires americains», en lo que estudia baix tots los punts de vista la manera de viure dels grans capitalistes nortamericans, quinas fortunas se comptan per centenars de milions.

En lo número darrer, parla de la educació que donan que quan aquells als seus fills, y en especial als que han de ser los continuadors del seu nom y de la seva fortuna; entre 'ls exemples curiosos que cita un dels més interessants es lo següent:

Al número 843 de la Quinta Via, hi viuhen Jacob Astor y 'l seu fill Guiliém, conegut, no sé perque, ab lo nom de «Jack» Astor. Aquest hereu presumpte de la fortuna territorial mes inmensa del mon enter, acaba de cumplir vuyt anys. Es un nen sorrut, trist, apáttich, mes que per rahó del seu natural, degut á l' estranya educació que ha rebut... y que va rebent.

Jack Astor sempre está sol. Una ala entera del inmens palau de son pare li está destinada, y allí passa 'l temps de la manera mes ensopida, se se que may un company del seu temps vagi á jugar ab ell y á distreurel en aquella espantosa solitud.

Lo personal dedicat al seu servey está format per una ama francesa, que porta 'l govern de la casa; per duas cambreras, dos valets de chambre, dos lacayos, dos coixeros y sis mossos de quadra.

Cada dia Jack Astor surt en cotxe, sol, ab los lacayos darrera y ab lo cotxero devant. L' ama francesa 'l segueix, en un altre cotxe, pera vigilarlo... y no deixarlo parlar ab ningú. Pel camí troba xicotets de la seva edat, fills d' amichs del seu pare; 'ls saluda... y res més.

Robinson Crusoe no s' trobava més sol que ell en l' isla deserta.

No obstant—y aquesta es la innovació de que 'ls seus pares están mes satisfets—la seva cunya está montada ab una perfecció y ab una esplendidesa no imaginable. Cada mati, un criat presenta á Jack Astor sobre una safata de plata, el «menú» preparat cuydadament pel primer cuynar; Jack examina 'l «menú», lo modifica segons los seus gustos, ó li dona senzilla-

ment la seva sobirana avaluació. En cas de dubte, qui resol punt tant interessant, es l' «ama» francesa.

Aquesta procura sempre que les lluminadures hi figurin en petita quantitat, pera evitar que Jack Astor arrebregui una indigestió.

De tant en tant—una ó dues vegades cada mes— Jack Astor es conduhit ceremoniosament a les habitacions de son pare. Aquest es per ell un dia de gran festa. Fins se li permet jugar ab lo sabre de son pare; lo sabre que aquei va adquirir quan, per la guerra de Cuba, va adquirir una companyia de voluntaris, de la que, com es natural, va ser nomenat coronel. Aquell sabre magnífich es lo únich que treu a Jack del seu ensopiment, pot ser perque es l' únich objecte que no pot possehir.

L' únich company del pobre nen, en la seva eterna solitud, es un petit piano, construhit especialment pera ell, ab lo qui passa diadas enteres barreiant notes y procurant reproduhir los ayres de opereta que sent taral-lejar a l' «ama» francesa. Es excusat dir que no ha rebut may cap llissó de música. Fins al present, ha aprés ab prou feynas a llegir, a escriurer y a comptar.

Los seus pares tenen lo propósit de que rebí tota la seva educació sense sortir de casa. A aquest fi, son buscats los professors de més fama, sense mirar los preus que demanan, per exagerats que siguin, pero no consentiran may que s' barregi ab altres companys en un Colegi ó en una Universitat. Quan se li parla d' aixó Jacob Astor recorda que may los fills dels reys de Fransa, d' Inglaterra, d' Italia, ni ls dels emperadors de Russia, han anat may a cap Colegi. Si se l' hi objecta l' exemple dels fills de Lluís Felip, ell respón ab un gesto despreciatiu: «Un Astor ha de mirar los modelos dels que están per demunt de ell, pero no es dels que están dessota.» Als ulls del milionari nort-american Lluís Felip tenia l' defecte imperdonable de rebaixarse ab massa facilitat.

* *

Y ara preguntém nosaltres. ¿Hi ha cap pobre nen, dels que venen diaris, que porti una vida ten arrastrada que ja volgués canviar ab l' hereu de la colossal fortuna d' en Jacob Astor?

Ensaigs d' adobs en la vinya

No pot deduhirse en favor de determinat adob entre ls que hem utilisat en la vinya d' experiments, ni lo punt de vista económic casi tots los alls empleats, si posém en comparació l' resultat de sa adició en las parcelas abonades ab lo resultat obtingut en la totalitat de la vinya que quedá, en sa major part, sense adobar.

A nostre parer, duas causas deuen haver influhit en l' escás éxit dels adobs: la seca dels últims anys y la fertilitat anterior d' aquell terreno ben cultivat y ben adobat d' antics temps. Si haguéssim tractat de terrenos pobres ó molt esquilmatas, lo resultat no hauria donat lloch a dubtes: los adobs haurian demostrat sa eficacia de la adició al terreno de las substancias nutritivas pera la planta. Si hagués pogut regularment, las arrels haurian trobat més fàcilment y ab millors condicions d' absorció los elements que constituheixen l' adob, y l' major desenrotll de la part aérea de la planta hauria contribuhit a nutrir millor lo fruyt. Ab l' aygua solament poden lograse, excepte en condicions del tot escassas, aquestas enormes produccions que a molts costa concebir. Y no obstant, los exemples de lo que pot ser una viny capás de rebre aygua quan la necessiti, y li convingui, acompanyada del adob requerits, no son raras en nostre país.

La seca es la principal contrarietat que se 'ns presenta en nostre país: quants medis se pcan en práctica pera disminuhir sa influencia resultan sempre beneficiosos. Aixís veyém com anima als ceps nna cava superficial de la terra, una escarde ó bina fetas a temps. Aixís veyém també favoreixen a una vinya de poch desenrotll las acequias obertas entre las líneas dels ceps ab lo propósit d' enterrar los sarments produhits per la poda ó altres reesiduos vegetals apropiats pera aixó, ó tan solzament ab lo fi de formar depósits ahont s' entretengui y filtri l' aygua cayguda al hivern ó durant una forta pluja primaveral que solzament bat la terra sense ab prou feynas deixarla humida, corrent l' aygua per la superficie arrastant lo millor de la terra laborable, sense penetrar en l' interior d' aquesta.

Una petita part de la vinya que 'ns ocupa tenia las mentadas acequias: mostiá més vegetació y molt més fruyt, descubrintse a simple vista la clara diferéncia entre aquells ceps y ls restants.

* *

Difficil, per no dir impossible, nos ha d' esser en la actualitat resoldre la part económic de la aplicació dels adobs en las parcelas d' experimentació. No es del

cas deduhir conclusions després de dos anys de notable seca, ni tampoch nos es fàcil precisar la quantitat de principis nutritius que encara guarda la terra adobada després de retiradas las duas anteriors cullitas. A simple vista se triuria la conclusió de que ha sigut contraproduhent l' adobar la terra: la mateixa parcela VIII adobada ab lo fem, doná en 1898 un augment de 880 kilógrams de rahims sobre la parcela testimoni. Los rahims foren venuts a 25 pessetas la carga de 100 kilógrams, lo que dona un sobreproducte de 137'28 pessetas. Amortisant solzament una quarta part del fem enterat, trobarém será: $\frac{880}{4} = 220$ kilógrams = 15.000 kilos que al preu de 1'25 pessetas los 100 kilos, posat al peu del cep valen 187'50 De modo que la diferéncia es la següent: 187'50 pessetas que costa l' adob menos 137'28 que valgueren los rahims que resultaren de la parcela testimoni, resulta 50 pessetas y 22 cén-tims en contra de la parcela adobada. Nos referim a una hectárea.

En 1899 doná la propia parcela un excedent de 2.960 kilógrams de rahims respecte a la testimoni. Aquets rahims foren venuts a 22 pessetas la carga de 160 kilos, ó sia a 13'70 pessetas los 100 kilógrams. Valgueren, donchs, los rahims 345'50 pessetas (sempre referintse a una hectárea). Calculant sambé una amortisació d' una quarta part, igual per consecuencia a la del any anterior, tindrem per descomptar igual xifra, aixó es, 187'50 pessetas, valor de 15.000 kilógrams de fem. La diferéncia entre l' valor dels rahims y l' del fem será: 345'50—187'50=158'00 pessetas de benefici. Restant d' aquest benefici lo déficit del any anterior, resulta 158'00—50'22=107'78 de benefici per hectárea en la actualitat y després de duas cullitas.

Aguardarém lo resultat final dels quatre anys pera establir un balans definitiu d' aquesta operació, puig lo excepcional de les condicions meteorológicas dels dos anys transcorreguts no 'ns permeten acabar nostre compte.

Nos abstenim d' entrar en cálculs respecte a las demás parcelas, puig que tenim la seguretat de que ens portarian a un error las deduccions que tindriam de treure. En ellas, fins més que en la adobada ab fem, s' ha donat a conèixer la influencia de la seca.

* *

Deyam que hem pogut fer algunas observacions sobre la manera portarse determinats empelts en la vinya de referencia. No deixan de tenir importancia algunas u otras en algun altre numero nos proposem publicar, per més que siguin conegudas de molts viticultors.

Una de tantas es la confirmació de lo que, en conclusió, se va dir en lo Congrés Vitícola celebrat en aquesta localitat al discutirse l' punt séptim del programa: «En la nova viticultura es bó tenir present lo acceptat per molts com un axioma: empeltar sobre patró de gran robustesa púas de ceps de poch desenrotll, y sobre patró de poca forsa púas de gran vigor.» En efecte, la Riparia empeltada de Garnatxa roja y blanca, de Malvasía d' Alicante y de Malvasía roja mostrava ceps de poca forsa y fruyts de poch volúm, mentres que empeltada de Xarello ostentavan los ceps magnífica vegetació, ostensible frescor y molts y gallarts rahims. Lo cep classich de nostre país dona innegable forsa als patrons que la sustenta: no n' hi ha d' altre que l' iguali.

MARCE MIR,
Propietari Agricultor.

(Del Resumen de Agricultura.)

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas del dia 14 de Diciembre de 1899 FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Obsers particular		
9 m.	732	65		6.2	Núvol			
3 t.	730	60						
Horas d'observació		TEMPERATURAS			VENTS		NUVOLS	
		Máxima	Minim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.	
9 m.	Sol.	12	1 baix	0	4	O.	Cun Nin	0'7
3 t.	Sombra	7			6	O.		0'8

Gracias a las oportunas y atinadas gestions de don Joaquim Navás, actiu individu de la comissió de portada d' ayguas, ha quedat resolta la qüestió de la construcció d' un pou de bonas proporcions pera la elevació de ses ayguas a fi d' abastir degudament nostra població, apurada actualment a causa de la persistent secada que de temps se vé experimentant.

Celebrém molt lo resultat que han donat los bons oficis de dit senyor Navás que 'ns treuran sens dubte d' un apuro en la crítica qüestió de las ayguas.

Ahir bufá durant tot lo dia un vent en extrém fort convertintse entrada la nit en tempestat.

La senyor President de la «Associació de Dependents de Comers» establerta desde fá pochi dias en nostra ciutat, ens ha proporcionat copia dels telégramas que transmeté als senyors Dato y President de la Comissió que ha de dictaminar sobre l' projecte de Lley «Descans dominical» y quin text es com segueix: «Sr. Ministre de la Governació.—Madrid.

Associació Dependents Comers de Reus avuy constituhida acorda felicitar calurosament V. E. per son projecte reformas desitjant especialment sia un fet descans dominical.—President Correig.—Secretari Pedret.»

«Sr. Marqués de Aguilar de Campo.—Palau del Senat.—Madrid.

Associació Dependents Comers de Reus suplica encarecidament V. E. tinga present al dictaminar projecte Lley descans dominical que dependents comers treballan molts horas diarias sent just descansin diu-menges.—President Correig.—Secretari Pedret.»

A continuació publicuem lo text íntegre del comunicat enviat al Foment del Treball Nacional, per la nova entitat catalanista creada a la vila de Granollers del Vallés.

Diu aixís:

«Al constituirse avuy la Agrupació Catalanista de Granollers, un dels acorts que ha pres en la mateixa Junta general de constitució, es lo de dirigirse a la corporació de la vostra presidencia, pera significar-li la especial consideració y estima que li mereix per sa noble conducia davant las críticas circunstancias actuals.

Nosaltres, que individualment os hem aplaudit y que hem seguit ab interés sempre creixent la evolució que va experimentant lo pensament d' una part de la societat catalana, fins ara indiferents, al trobarnos per primera vegada acoblats en jurament de defensar lo programa catalanista aprobat a la Asamblea de Manresa, vos endressém coral felicitació, en la seguretat que la vostra Corporació está prestant actualment un servey molt senyalat a la causa de Catalunya, y en la esperansa de que las classes productoras aplegadas en bona part sota la vostra bandera, continuant la evolució iniciada, vindrán particularment conduhidas per vosaltres, a defensar ab la mateixa integritat y pureza que nosaltres, los unions ideals que han de redimir a la nostra Patria Catalunya.—Deu vos guardi molts anys.—Granollers 10 desembre de 1899.—Lo president, J. Maspons y Camarasa.—Lo secretari, Ferrán Canellas.

Se diu que l' general Azcárraga te en estudi un plan pera pagar d' una vegada a tots los repatriats los habers que se ls hi adendan.

Sols s' espera pera posarlo en planta contestació a las preguntas que s' han dirigit als capitans generals.

La Direcció general d' Obras públicas ha retornat ja l' projecte de tranvia eléctric d' aquesta ciutat a Montroig pera que, en compliment del reglament, s' instruheixi y tramiti l' expedient informatiu.

Ha causat gran impresió entre ls pagesos dels termes de Talamanca y Pont de Vilumara (Manresa) lo fet de que ls blats moren al comensar a eixir a flor de terra, haventse observat en las arrels un moviment indicador de que s' agita a dintre un microbi imperceptible a simple vista.

Segons extensa carta que hem rebut del nostre ilustrat corresponsal a Tremp, per aquella Conca es la nota del dia la celebració del meeting que s' farà a Lleyda lo diumenge vinent.

Ens diu lo nostre corresponsal, que ls caciots de per allí intentan explotar la idea de la centralisació barcelonina, pero inutilment perque aquesta mal fundada prevenció va sent més feble cada dia, convenent com está tothom de que solzament als politichs d' ofici convé que continuhi l' estat actual de cosas.

Ha sigut posat a disposició del Jutge de Granollers un comprador ambulent d' alhejas, acusat d' haver adquirit las que varen robarse a la iglesia de Caldas de Montbuy. L' esmentat subjecte es lo ferdet detingut pel mateix delictes.

Lo recaudat en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferentas especies, durant lo dia d' ahir, puja a 652'42 pessetas.

Nostres apreciables lectors llegiran en la present edició un anunci de la ben reputada firma dels senyors Valentín & C.^a, banquers y Expendiduria general de lotería a Hamburg, tocant a la lotería de

Hamburg y no dubtem que 'ls hi interessará molt, ja que s' ofereix per pocs gastos alcansar en un cas felis una fortuna bea important. Aquesta casa envia també gratis lo prospecte oficial á qui 'l demana.

Crónica teatral

«El Salto del Pasiego»

A pesar de lo molt vista que es de nostre públich la sarsuela «El Salto del Pasiego» y de que ja en l' antich Teatro Principal se n' havian fet bastantas representacions, ans d' ahir á la nit al ferla ressucitar la empresa del Teatro Fortuny se vegé que 'l públich encare sent per «El Salto» bastanta afició y es que á més de la música, que es bona á tota ponderació, hi há en la lletra aqueilas escenas que com á melodramáticas si conseguixen impresionar al públich deixan á aquést recort etern; y per aixó ans d' ahir en lo Teatro Fortuny hi vegeren una concurrencia més que numerosa si tractessim de compararla ab la de qualsevol altre dia fenyer.

Confiat lo paper de protagonista de la obra á la triple senyoreta Gorgé (Ramona) no s' feu aquesta una Margarita bastant bona y lo mateix en los recitats que en los cantábils poguerem apreciar en ella á un temperament veritablement artístich y de segur que encare hauría lluhit mes si al primer acte, en lo terceto, no hagués tingut per companys á la Sra. Sendra, que dit siga de pas, ens agradá poquet en aquell número de la obra, y al senyor Guzmán que no 'ns agradá gens segurament porque 's trobava impossibilitat de cantar, degut á un fort constipat que vé sufrint.

Més aixó á part, la senyoreta Gorgé se mantingué á una altura prudent fins al wals (no ária) del darrer acte en quin número desplegó totas las sevas habilitats d' artista puig ab métiu d' haver donat lo rellojje al tenor digué felisment en aquell relloj; y en quant á sas dots musicals basta dir que si ovació va tenir en lo rondó de «Campanone», no van deixar de ser més espontanis y frenéticos los aplaudiments ab que 's premiá la seva esfiligranada labor; aplausos que eixian de tot l' abono y públich y fins dels arrossayres que en nostre teatre, com en tota los demés hi há qui te la sort de mereixer se li dispensin entradas y butacas de favor porque lo mateix honran á la empresa que 'n fa la ofrena, que al que las reb.

Los aplausos tributats á la senyoreta Gorgé foren ben merescuts.

Del tenor senyor Bergadá no 'ns atrevim á parlarne puig per més que tingués confiat lo simpátich paper de Luis, com se presentava en dita representació per primera vegada devant de nostre públich, es natural que ho fes ab aquella emoció del que no sab si la seva labor será ben ó mal rebuda y fins sospitant de que hi podia haver part de públich predisposat á no ser indulgent.

Lo vegérem tan insegur, observárem que anava tan esverat, que 'ns permetém consignar aquella impressió seguríssims de que acortém.

Bo fou també 'l treball del barítono senyor Tapias, qui, junt ab la senyoreta Gorgé, resultaren los héroes de la nit.

Lo baix senyor Martínez, en son paper de Padre no estigué tan malament que per la seva part no contribuís al millor conjunt de la obra; pero ho va estar, porque 'l senyor Martínez, mal pesi als envejosos, es un artista que está cansat de trepitjar las taulas; ara, que la seva veu no es la dels seus bons temps, no pot pas dubtarho ni ell mateix; més se defensa ab valentia y aixó sobra pera que 'l públich sensat sia indulgent ab ell.

Lo senyor Huervas en son paper de Pablo, estigué inguualment afortunat; y dels coros, tant de donas com d' homes, res ne podém dir de bó, estranyantnos que ab mestres com los senyors Perez Cabrero, Vergés y Gorgé, se puga tolerar que surtin los coros sense cantar en una obra de la importancia de «El salto del pasiego».

Ens quedaren á deure uns escena y la carrossa del darrer acte, que prou bé vindria á l' hora que escrivim aquestas ratlles pera anar á sentir «Un tesoro escondido».

X. X. y X.

Secció oficial

Centro de Lectura

Se posa en coneixement dels senyors socis que en ompliment de lo previngut per lo Reglament d' aquesta Societat, la Junta de Govern ha acordat que 'l dia 17 dels corrents de 3 á 5 de la tarde, tingen lloch eleccions pera la renovació dels següents càrrecs: Presidents, dos Vocals y dos Secretaris.

Lo que 's fa públich pera coneixement dels interessats.
Reus 2 de Desembre de 1899.—P. A. de la J. de G.—Lo Secretari de torn, Joan Algué.

Societat «El Alba»

La Junta de Govern d' aquesta societat ha acordat deixar lliure del dret d' entrada fins lo dia 15 del actual, devent per consegüent satisfacer la cantitat de 5 pessetes tots aquells que vulguin ingressar com á socis, de la citada fetxa en endavant.

Reus 11 Decembre 1899.—P. A. de la J. de G.—Lo Secretari de torn.

Registre civil

del dia 13 de Desembre de 1899.

Naciments

María del Carme Sanchez Cerdón, de Francisco y Betlém.—Antoni Porta Murgadas, de Antoni y Marins.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Joan Monseny Domenech, 21 anys, Nou de Misericordia, 5.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Eusebi.
Sant de demá.—Sant Abdón.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 13

Balandra espanyola «San Sebastián», de 57 ts., de Mazorrón, ab 19.500 kilos cibada, 3.000 palma pera escobras, 2.000 espartería, 11.000 alumbre y 800 alquitra vejetal á la ordre, consignat á D. Marián Peres.

Polacra goleta espanyola «Isabelita», de 180 ts., de Almería, ab 73.000 kilos sal comú á la ordre y 2.000 kilos palma pera escobras, consignat á don Joseph María Ricomá.

Despatzadas

Polacra goleta. «Jeune Lucienne» pera Port Vendres, ab ví.

Vapor «Soto» pera Liverpool y esc. ab ví y avellanr.

Vapor «Glauhafreu» pera Bilbao en lestre.

J. Marsans Rof

Representant en feus: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26. (Teléfono núm. 21)

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	69'27	Aduanas	98'
Exterior		Norts	52'15
Amortizable		Fransas	47'50
Cubas 1896	76'87	Ornses	12'60
Cubas 1890	64'87	Obs. 6 0/0 Fransa	
Filipinas	80'75	Id. 6 0/0	46'50
Exterior París		Id. 3 0/0	
		GIROS	
París	26'50	Londres	32'10

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del día d' ahir.

Interior	69'22	Cubas del 86	76'87
Orensas	12'60	Cubas del 90	64'93
S. Juan		Aduanas	98'
Norts	52'10	Ob. 5 0/0 Almansa	94'75
Fransas	47'60	Id. 3 0/0 Fransa	46'50
Filipinas	81'		
		PARIS	
Exterior	67'80	Madrid	
		GIROS	
París	26'50	Londres	32'10

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas á la Cocaina y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativas com ulcerosa y granulosa; tos faríngea, ronquera, afoña y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipòsit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en todas las bonas farmacias y principals droguerías.

¡AGRICULTORES!

No us deixeu enganyar ab caborias; lo barato sempre resulta car, y 'l que os vengui GUANO bo y molt barato, pensen que aixó no pot ser.

Per aixó cridém decididament la vostra atenció, puig ab anuncis pomposos y oferintvos barato us enganyan.

Per fer GUANO se 'n ha de ser molt coneixedor, y d' aixó n' hi han pocs. La millor garantia del GUANO marca «Aguila» es elaborat á Moncada, y 'ls treballadors que 'l fan son tan agricultors com vosaltres; ells podran dirvos si s' hi fa cap barreja que no sigui de llei; y las materias que s' emplean se gastan tal com venen del extranger.

Ab aixó, molta prevenció; y si volem informárvos, poden dirgirvos á n' els mateixos que 'l fan y ademés als representants de la casa, que us darán preus y condicions.

¡Lo barato es car!

Dipòsit á Reus: Tomás Piñol, Plassa de la Constitució, Droguería, (Casa Coder)

Anuncis particulars

SE NECESSITAN CUSIDORAS para la confecció de CAMISAS en la camisería EL SPORT.—Carrer Llovera, 15.—Reus.

PERA LLOGAR

BOTIGA Y PIS ab agua y gas y grans cups pera oli en lo carrer de Llovera número 18.

Donará rahó don Esteve Rosselló, fuster. Arrabal alt de Jesús, núm. 24.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

COMPANYIA D' ÓPERA SARSUELA Y CÒMCA dirigida pel distingit mestre

Don Francisco de Perez Cabrero

Funció para avuy.—5.ª d' abono de la 3.ª série.—La sarsuela en 3 actes titulada «Campanone». Entrada á localitat 3 rals.—Id. al paraís 2.

A las nou en punt.

Telégramas

Madrid 14.

Lo duch de Tetnán ha declarat que Silvela es un home definitivament perdut.

Lo fet d' haver sigut acceptada pel Consell la proposició de Montero Rios, que es un contra-projecte, presentada al Senat, segons la que 's fa un milió y mitj d' economías, indica que deixarán als fusionistas que fassin aquestas economías desde 'l poder.

—Se parla d' una altra derrota suferta pels inglesos en una sortida á la desesperada feta per la guarnició de Ladysmith, quedant en lo camp més de 200 homes y deixant en situacró molt compromesa á una columna inglesa.

—Segons noticias de Jaen, han sigut capturats alguns bandidos dels que voltavan per las provincias de Córdoba y Jaen.

Sembla hi ha dos ferits.

París 14.

Lo general Methuen telegrafia donant detalls de la última batalla, y diu que ha fracassat en son atach á las posiciones dels boers, que s' extenen unas sis millas.

Afirma que las pérduas son numerosíssimas y que entre 'ls morts se compte lo general Wachope.

La premsa inglesa diu que e per quarta vegada lo general Methuen ha fracassat en son atach als boers, y considera crítica sa situació.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució

PERA NAÏDAL

Cromos, fototiplas
y tarjetas pera felicitacions
Variatat en dibuixos y colors

Preus limitadíssims

IMP. FERRANDO, P. DE LA CONSTITUCIÓ

OBRA NOVA

Fills il·lustres de Reus

DE
Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aque-
sta impremta.

Publicacions regionalistas que 's reben en aquesta Redacció.

La Renaixensa, diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzanali de Catalunya, «L'Art del Pagès», quinzanari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L'Oloti», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellen- se», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskazale», setmanaris de Bilbao (Bisca- ya).—«El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Sagells de la Unió Catalanista

Tots quants de nostres llegidors des-
sitjin comprar Sagells de la «Unió Ca-
talanista» y no 's vulguin molestar en
enviarlos a buscar directament a Bar-
celona, poden adquirirlos a qualsevol
hora del dia en nostra Redacció hont
sempre que 'ls hi convingui 'n trobaran
en venda.

LA GRESHAM

COMPANYIA INGLESA DE

Seguros sobre la vida

Y DE RENTAS VITALICIAS

FUNDADA A L' ANY 1848

Polissas indisputables.—Beneficis Capitalisats.

Primas molt moderadas.

LA GRESHAM te constituït lo dipòsit exigit per les Lleys
fiscales vigents com garantia pera sos assegurats a Espanya.—Oficinas pera Cata-
lunya, Plassa de Catalunya, 39, acera de la Ronda de la Universitat, Barcelona.—
A Reus dirigir-se a D. LLUÍS DE PEDRO, Plassa de Prim.

LA PALATINE

Companyia inglesa de

Seguros contra incendis, esplosions y accidents.

Capital: 34.000.000 de pessetas

Oficina pera Catalunya, Plassa de Catalunya, 39, acera de
la Ronda de la Universitat.—Barcelona.

Comissionat a Reus, D. LLUÍS DE PEDRO, Plassa de Prim.

Invitaci3n para participar a la pr3xima GRAN LOTERIA DE DINERO.

500,000

MARCOS

6 aproximadamente

PESETAS 750.000

como premio mayor pue-
den ganarse en caso mas
feliz en la nueva gran Lote-
ria de dinero garantizada
por el Estado de Hamburgo

ESPECIALMENTE:

1	Premio a M	300000
1	Premio a M	200000
1	Premio a M	100000
2	Premios a M	75000
1	Premio a M	70000
1	Premio a M	65000
1	Premio a M	60000
1	Premio a M	55000
2	Premios a M	50000
1	Premio a M	40000
1	Premio a M	30000
2	Premios a M	20000
26	Premios a M	10000
56	Premios a M	5000
106	Premios a M	3000
206	Premios a M	2000
812	Premios a M	1000
1518	Premios a M	400
36952	Premios a M	155
19490	Premios a M	300, 200,
134, 104, 100, 73, 45, 21		

La Loteria de dinero bien importan-
te autorizada por el Alto Gobierno de
Hamburgo y garantizada por la Hacia-
da pública del Estado, contiene billetes
1 18.000 de los cuales 59.180
deben obtener premios con toda segu-
ridad.

Todo el capital incl. 58820 billetes
gratuitos importa

Marcos 11,764.525

6 sean aproximadamente

PESETAS 18.000.000

La instalaci3n favorable de esta Lote-
ria está arreglada de tal manera, que to-
dos los arriba indicados 59.180 premios
hallarán seguramente su decisi3n en 7
clases sucesivas.

El premio mayor de la primera clase
es de marcos 50.000, de la segunda 55.000
asciende en la tercera a 60.000, en la
cuarta a 65.000, en la quinta a 70.000 en
la sexta a 75.000 y en la séptima clase
podria en caso mas feliz eventualmente
importar 500.000, especialmente 300.000,
200.000 marcos etc.

La casa infrascrita invita
por la presente a interesarse en esta
gran loteria de dinero. Las personas que
nos envian sus pedidos se servirán aña-
dir a la vez los respectivos importes en
billetes de Banco, libranzas de Giro Mu-
tuo, estendidas a nuestra orden, giradas
sobre Barcelona o Madrid, letras de cam-
bio facil a cobrar, ó en sellos de correo.

Para el sorteo de la primera clase
cuesta:

1 BILLETE ORIGINAL ENTERO. PESETAS 9.—
1 BILLETE ORIGINAL MEDIO. PESETAS 4'50

El precio de los billetes de las clases
siguientes, como tambien la instalaci3n
de todos los premios y las fechas de los
sorteos, en fin todos los pormenores se
verá del prospecto oficial.

Cada persona recibe los billetes ori-
ginales directamente que se hallan pro-
vistos de las armas del Estado, como
tambien el prospecto oficial. Verificado
el sorteo, se envia a todo interesado la
lista oficial de los números agraciados,
prevista de las armas del Estado. El pa-
go de los premios se verifica segun las
disposiciones indicadas en el prospecto
y bajo garantia del Estado. En caso que
el contenido del prospecto no conven-
dria a los interesados, los billetes podran
devolvérseles para siempre antes del
sorteo y el importe remitidónos será res-
tituido. Los pedidos deben remitirse
directamente lo mas pronto posible
pero siempre antes del

20 de Diciembre de 1899

Valentin y Comp.

Expenduria general de loterias

HAMBURGO

ALEMANIA.

Para orientarse se envia gratis y franco el prospecto oficial a quien lo pida

Ferrocarril economic de Reus a Salou

Servey de trens que regirá desde 'l 2 d' Octubre
de de 1899.

Sortidas de Reus.—4'10, 9'00 matí, 2'32, 5'43
tarde.

Sortidas de Salou.—4'56, 10'49 matí, tarde 5'10
y 7'25 nit.

Tranvia a vapor.—Sortidas de la estació: 11'20 y
7'50 nit.—Sortidas del Arrabal: 8'45 matí y 2'15 t.

Reus 26 de Septiembre 1899.

ALTAS

Y

BAIXAS

para la contribuci3n

Se 'n venen en la impremta d'
aquest diari.